

«آرمان ملی» اختلافات هند و آمریکا را تحلیل می‌کند

«چاپهار»، آزمون دیپلماسی دهلی‌نو

آرمان ملی- گروه سیاسی: بندر چاپهار یکی از راهبردی ترین مناطق و تنها بندر اقیانوسی ایران در کرانه دریای عمان است. این موقعیت جغرافیایی ویژه، چاپهار را به حلقه‌ای کلیدی در اتصال ایران به آب‌های آزاد و همچنین به شاهراهی برای ترانزیت کالا میان آسیای میانه، خاورمیانه و شبه‌قاره هند تبدیل کرده است. اهمیت چاپهار نه‌تنها برای ایران بلکه برای کشورهای منطقه، به‌ویژه هند و افغانستان، بسیار چشمگیر است و این می‌رساند که نباید تنها به چشم دروازه اقتصادی به آن نگاه کنیم، بلکه در سال‌های اخیر جنبه‌های استراتژیک دیپلماسی به محسوب می‌شود چنانکه اکنون چاپهار به سوزه جلال دهلی‌نو و واشینگتن تبدیل شده است. در سوی دیگر از منظر ایران، چاپهار دروازه‌ای حیاتی برای توسعه اقتصادی مناطق محروم جنوب شرق کشور به‌ویژه استان سیستان و بلوچستان محسوب می‌شود. این بندر ظرفیت بالایی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی، افزایش صادرات و ایجاد اشتغال دارد. همچنین چاپهار می‌تواند به ایران کمک کند تا وابستگی خود را به تنگه هرمز کاهش دهد و مسیرهای متنوع‌تری برای تجارت دریایی ایجاد کند. برای هند، بندر چاپهار اهمیتی دوچندان دارد. دهلی‌نو با سرمایه‌گذاری در توسعه این بندر و راه‌آهن متصل به راه‌انداز و سپس افغانستان، به دنبال دسترسی مستقیم به بازارهای افغانستان و آسیای میانه است، بدون آنکه مجبور باشد از خاک پاکستان عبور کند. کشوری که روابط پرتنشیی با هند دارد. از این‌رو، چاپهار برای هند نه‌تنها یک مسیر اقتصادی، بلکه یک ابزار ژئولیتیکیی برای تقویت نفوذ خود در منطقه و مقابله با ابتکار «کمربند و جاده» چین و بندر گوادر که توسط چین در پاکستان ساخته شده و محسوب می‌شود. در ادامه این گزارش به تازه‌ترین تلاش‌های هندی‌ها برای خروج بندر چاپهار از تحریم‌های آمریکا خواهیم پرداخت و همچنین بیشتر به اهمیت چاپهار برای دهلی‌نو خواهیم پرداخت.

چاپهار اهرم فشار بر هند

همانظوری که اشاره کردیم چاپهار برای هندی‌ها اهمیت زیادی دارد. در این مورد رسانه‌های هندی در واکنشی به جنجال‌های اخیر نوشتند که لغو معافیت را وسیله‌ای برای اعمال فشار بر هند دانست، به‌ویژه از این‌رو که در وهله اول، این دولت اول دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا بود که به شرکت‌های هندی معافیتی اعطا کرد تا برنامه‌های توسعه خود در چاپهار را به‌رغم اعمال تحریم‌های ایران ادامه دهند. تا زمانی‌که آمریکا در افغانستان بود، آنها علاقه زیادی به چاپهار داشتند اما حالا که افغانستان را ترک کرده‌اند، هیچ علاقه‌ای به چاپهار ندارند. لغو معافیت از تحریم‌ها برای هند در پروژه بندر چاپهار یک روز پس از آن اجرایی شد که سازمان ملل متحد بازگشت تحریم‌ها و قطعه‌نامه‌های بین‌المللی ذیل «سازوکار ماشه» علیه ایران را اعلام کرد. وزارت امور خارجه آمریکا در اواخر شهریورماه گفت این تصمیم با «سیاست فشار حداکثری رئیس‌جمهور ترامپ برای منزوی کردن رژیم ایران» همسو است. این وزارتخانه افزود: استثنای نادر در سال ۹۷ در آن زمان بر کمک به بازسازی و توسعه اقتصادی افغانستان متمرکز بود اما اوضاع از آن زمان با توجه به کنترل طالبان بر این کشور از سال ۱۴۰۰ تغییر کرده است.

مذاکرات هند و آمریکا

آنچنان که از خبرها و گزارش‌ها مشخص است دهلی‌نو در میانه مذاکراتی قرار دارد که احتمال تداوم معافیت از تحریم‌های آمریکا را تقویت می‌کند. هندی‌ها تاکید کردند که این مساله توسط واشنگتن در حال بررسی است. این بندر به عنوان حلقه اتصال بین هند و کشورها و مناطقی مانند افغانستان، شرق روسیه و آسیای مرکزی نقشی حیاتی ایفا می‌کند. گزارش‌ها همچنین حاکی از آن بود که مدیران دولتی در هیات مدیره شرکت جهانی بنادر هند تنها کمی قبل از اجرایی شدن تحریم‌ها در شهریورماه به‌صورت دسته‌جمعی استعفا داده‌اند. به دلیل تحریم‌ها، شرکت جهانی بنادر هند یا هر فرد وابسته به آن نیز تحت تحریم قرار می‌گرفت. بنابراین، مدیران شرکت جهانی بنادر هند چاره‌ای جز استعفا نداشتند، چرا که افراد نیز تحریم شدند و باعث سرمنگذی بزرگی می‌شدند. بنابراین، تمام اعضای دولتی در هیات مدیره شرکت جهانی بنادر استعفا دادند. برای اجتناب از تقابل مستقیم با ایالات متحده، تمام ارجاعات حذف و وبگاه این نیز مسدود شده است.

دهلی‌نو تهدیدهای ترامپ

درست دوروز پس از اجرای مکانیسم ماشه، دولت دونالد ترامپ به امید اعمال سیاست فشار حداکثری به تهران، هند را تحت فشار گذاشت و اولتیماتوم ۴۵ روزه برای قطع همکاری با ایران و ترک پروژه بندر چاپهار صادر شد. ایالات متحده روز دوشنبه ۹ مهرماه رسماً تحریم‌های جدیدی را علیه پروژه بندری هند در ایران اعمال کرد. طبق گزارش خبرگزاری فرانسه، بر اساس اعلام وزارت خارجه آمریکا، معافیت تحریمی بندر چاپهار که واشنگتن از هند در سال ۲۰۱۸ به منظور کمک به بازسازی افغانستان اعطا شده بود، از ۲۹ سپتامبر لغو شده است. در همین مورد تامی پیگوت، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا، با تأکید بر پایان این معافیت اعلام کرد که تصمیم مذکور در چارچوب سیاست فشار حداکثری واشنگتن برای منزوی کردن ایران اتخاذ شده است. این تصمیم در راستای سیاست فشار حداکثری رئیس‌جمهور ترامپ برای منزوی کردن رژیم ایران اتخاذ شده و معافیت پیشین از تحریمات توسعه‌یافته افغانستان و کمک به توسعه اقتصادی داده شده بود.

پنجشنبه

۰۸ • ۰۸ • ۱۴۰۴

۸ خرداد ۱۴۰۴ / ۳۰ اکتبر ۲۰۲۵

سال هشتم

شماره ۲۲۳۹

«آرمان ملی» تحركات اخير تندروهای بهارستان را بررسی می‌کند

بداخلاقی سیاسی با چاشنی تخریب

رفتارهای افراطی بامشی تندروی، سم مهلک سیاست هستند

چرايي حملات تندروها

تحركات اخير تندروهای بهارستان در حمله به حسن روحانی و محمد جواد ظریف باعث واکنش‌های بسیاری از سوی سیاسییون شده است. چنانکه یک عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران در خصوص اتفاقات اخیر مجلسی اظهار داشت: نقد و ادعای آقای قالیباف و فحاشی‌های عنصر معلوم‌الحالی که معلوم نیست با چه میزان آرایي وارد مجلس شده، محک و معیار داوری در حقانیت و یا عدم حقانیت ظریف و روحانی نیست. خبرنگارلین نوشت: محمد عطریانفر گفت: آنها احساسات شخصی و منفی خود را علیه مدیران ارشدی که در گذشته مطابق سلیقه‌شان نبوده، بروز می‌دهند.

به نظر من، این رفتار بیشتر نوعی تسویه حساب از گذشته است. می‌خواهند با اظهارنظر ناصواب، فضای ذهنی جامعه را موشوش کنند. وی ادامه داد: هیچ‌یک از عقلای جریان اصولگرایی که پیشکسوتان و پدخوانده‌های جریانات اکثریت مجلس فعلی هستند، رویکرد‌های تند، افراطی، بی‌ادبانه و مسئله‌دار این جدیدالاسلام‌ها را تأیید نمی‌کنند. وی افزود: بعد از حادثه تلخ جنگ ۱۲ روزه، در سطوح عالی قدرت سیاسی و نظام اجرایی کشور، حقیقتی مکشوف شده و آن دلالت دارد بر اینکه رفتارهای افراطی و تندروانه، سم مهلک سیاست‌اند. پیش از این رسول منتجب‌نیا دبیرکل حزب جمهورییت ایران اسلامی نیز در همین خصوص گفته بود: به هر حال، دیدگاه‌های محدودی درباره آینده آقای روحانی وجود دارد که آقایان می‌خواهند از همان ابتدا این مساله را خنثی و زمینه را برای خودشان فراهم کنند. ممکن است علت‌های دیگری هم باشد که به آینده مربوط می‌شود، یعنی یک احساس خطری نسبت به آینده آقای روحانی وجود دارد و به همین دلیل ایشان را مورد حمله قرار می‌دهند تا خط را خنثی کنند. ممکن است بخشی از این موضوع هنوز مربوط به انتقام تبلیغات انتخاباتی با سخنان ایشان در دوران ریاست جمهوری باشد، ولی همان‌طور که عرض کردم، آقایان با برنامه و هدفمند عمل می‌کنند. من نمی‌خواهم جزئیات بگویم، اما حس ششم هم حکایتی از پشت پرده نسبت به حال و آینده دارد که آینده روشن می‌کند چرا این برخورد‌ها صورت می‌گیرد.

«آرمان ملی» اظهارات رئیس‌جمهوری را تحلیل می‌کند

پاستور دست به گریبان چالش اقتصاد

مجیدرضا حریری: سیاست‌های دوگانه‌های اقتصادی باید تغییر کنند

ارزش پول ملی ارتباطی با این وزارت‌خانه ندارد. همواره در کشور ما پاسخگو کردن مدیران اهمیت چندانی ندارد». او در این مورد و با تأکید بر پاسخگو کردن مدیران مسئولان اضافه می‌کند: «اگر ویریری ناکارآمد باشد در نهایت او را استیضاح و نفر دیگری را جایگزینش می‌کنند. در نهایت اما مشخص نمی‌شود افراد چه عملکردی داشته‌اند. اگر در دو دهه اخیر به‌ویژه بعد از دولت‌های احمدی‌نژاد مدیران و وزرا را به قانون پاسخگو می‌کردیم، اکنون با این همه چالش روبه‌رو نبودیم. ما نمی‌دانیم مسئولیت وضع موجود با کدام مدیر ناکارآمد است چون هر دولتی که می‌آید دولت‌های گذشته را مقصر می‌داند. تاکنون هیچ مسئولی را ندیده‌ایم که بیایید در ابتدا بگویید که نمی‌تواند برای مردم کاری بکند و یا اینکه وقتی برکنار شد بیاید و اشتباهاتش را بپذیرد. حتی شاید نیت‌شان هم خیر باشد ولی این نیت خیر دلیلی بر مسئولیت‌پذیری نیست». این تحلیلگر با انتقاد از وضعیت به وجود آمده در مسیر اقتصاد ایران، ادامه می‌دهد: «باتوجه به همه این مسائل و چالش‌های اقتصادی شاید بگوییم که از نظر نظامی، امنیتی، بهداشتی، نان و... عملکرد مثبت بوده است ولی اکنون حتی مسئولان دولتی هم قبول دارند که مجموعه عملکرد اقتصادی کشور تا امروز پراساس نتایج، شکست خورده محسوب می‌شود.

به‌ندرت می‌توانیم در پی این سیاست‌ها و حاکمیت اقتصادی عملکرد مثبتی ببینیم و بعد از دوره احمدی‌نژاد همچونان با اقتصاد شکست خورده، غیرپاسخگویی روبه‌رو هستیم». افزایش صادرات، اشتغال، و ثبات مالی شود. گسترش همکاری‌های بین‌المللی نه‌تنها موجب رشد اقتصادی، بلکه می‌تواند اعتماد عمومی را نیز بازسازی کرده و مسیر توسعه پایدار را برای کشور هموار سازد. در مورد مشکلات اقتصادی دولت و راهکارهای کوتاه‌مدت و بلندمدت عبور از بحران‌های اخیر مصاحبه‌ای انجام داده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

مسئولان باید پاسخگو باشند

مجیدرضا حریری، تحلیلگر اقتصادی در واکنش به اینکه دولت برای برون‌رفت از چالش‌ها و بحران‌های اقتصادی باید چه سیاست‌هایی را در پیش بگیرد، به خبرنگار «آرمان ملی» می‌گوید: «در ابتدا باید به این نکته اشاره کنم که متأسفانه هنوز مسیر اقتصادی دولت‌ها در ایران مشخص نیست. بررسی‌ها نشان می‌دهد که مادر همه دولت‌های ادوار اخیر یا دوگانه‌های اقتصادی روبه‌رو بودیم که روند مطلوبی نیست و باید تغییر کند. موضوع بعدی اینکه چرا ما دیگر چالش‌های تکراری هستیم اینکه مطابق قانون تک‌تک وزرا برابر فعالیت‌هایی که انجام می‌دهند به نام دولت نوشته می‌شود در نتیجه با این مسئولیت‌هایی که دارند و سیاست‌هایی که اعمال می‌کنند، باید پاسخگوی عملکرد خود باشند هم در برابر قانون هم در برابر جامعه. این مورد می‌رساند که هیات وزیران در برابر اقدامات و البته نتیجه اقدامات دولت باید پاسخگو باشند. یعنی وزیر بهداشت نمی‌توان رقابت و توسعه ندارد. تولید روابط اقتصادی با جهان می‌تواند بگوید که کاهش

آرمان ملی- گروه سیاسی: اقتصاد ایران با چالش‌هایی عمیق و ساختاری مواجه شده است که نه تنها رشد و توسعه کشور را متوقف کرده، بلکه بر زندگی روزمره مردم نیز تأثیری مستقیم و سنگین گذاشته است. تورم افسارگسیخته، کاهش ارزش پول ملی، رکود تولید و گسترش بیکاری از جمله پیامدهای این بحران اقتصادی هستند. در چنین شرایطی، حتی تأمین هزینه‌های جاری دولت از جمله پرداخت حقوق کارکنان و بازنشستگان به یکی از بزرگ‌ترین دغدغه‌ها تبدیل شده است. اظهارات اخیر رئیس‌جمهور مبنی بر نبود توان پرداخت حقوق‌ها و ضرورت کوچک‌سازی دولت، نشانه‌ای آشکار از شدت فشار مالی بر بدنه اجرایی کشور است. این وضعیت نه تنها رفاه عمومی را کاهش داده، بلکه اعتماد اجتماعی را نیز تضعیف کرده است. افزایش فقر، شکاف طبقاتی، مهاجرت نخبگان و کاهش قدرت خرید مردم از پیامدهای اجتماعی این بحران اقتصادی هستند. ادامه این روند می‌تواند به بی‌ثباتی اجتماعی و کاهش سرمایه انسانی کشور بینجامد، امری که جبران آن در کوتاه‌مدت ممکن نیست. یکی از راهکارهای اساسی برای خروج از این بیست اقتصادی، بازگشایی درواهی اقتصاد ایران به سوی تعاملات بین‌المللی است. اقتصاد بسته و تحریم‌زده نمی‌تواند به رشد پایدار دست یابد زیرا بدون جذب سرمایه خارجی، دسترسی به فناوری‌های نوین، و حضور در بازارهای جهانی، تولید ملی توان رقابت و توسعه ندارد. تولید روابط اقتصادی با جهان می‌تواند زمینه‌ساز

گزارش

اشتباه‌های محاسباتی قالیباف چه نتایجی دارد؟

رئیس مجلس یابازنگر جناحی؟

محمدباقر قالیباف این روزها خود را از متن سیاست به حاشیه کشانده است. او که توانسته به لطف رای اقلیت جزو سران سه قوه درآید به جای نشان دادن تفکر راهبردی و کلان رئیس مجلس، این جایگاه را به موضع‌گیری جناحی تنزل داده است.

خبرانلین نوشت: حمله روز یکشنبه قالیباف به رئیس دولت و وزیر خارجه دولت‌های یازدهم و دوازدهم بر آتش فضای رسانه‌ای و سیاسی جامعه دمید و یکبار دیگر دوقطبی‌های غرب‌ستیزی و تعامل باغرب را احیا کرد. موضع‌گیری در مورد شخصیت‌های سابق اجرایی در جمهوری اسلامی از روی صندلی‌های سبز مجلس بی‌سابقه نبوده است، اما چیزی که تازگی دارد موضع‌گیری علنی از جایگاه رئیس مجلس است که جزو سران قوا و ارکان حاکمیت جمهوری اسلامی به شمار می‌رود.

ظریف و قالیباف

اخیرا محمد جواد ظریف وزیر خارجه دولت حسن روحانی از مانع تراشی‌های روسیه در برجام روایت کرد. این اظهارات با واکنش منفی مخالفان دولت‌های یازدهم و دوازدهم روبه‌رو شد و خشم جناح راست تندرو را نسبت به او برانگیخت. عجیب آنکه موضع‌گیری این جناح که اکثریت مجلس را تشکیل می‌دهد در تعلق اخیر قالیباف نیز انعکاس پیدا کرد. محمدباقر قالیباف یکشنبه در نطق خود در مجلس شورای اسلامی از موضع‌گیری‌های چین و روسیه در مورد بازگشت تحریم‌ها علیه ایران استقبال کرد و آن را اقدامی برای بی‌اترک‌کردن تحریم‌ها خواند.

اما در ادامه به حسن روحانی و محمد جواد ظریف تاخت و با متهم‌کردن آنها به آسیب‌زدن به روابط استراتژیک ایران با چین و روسیه بود: رئیس‌جمهور و وزیر خارجه اسبق‌هان دقیق‌در شرایطی که مسیر همکاری‌های ما با کشور روسیه در حال پیشرفت است با مواضع خود به این مسیر لطمه زدند. نطق انتقادی قالیباف از آنجا که به فضای دوقطبی در جامعه دامن زد، از یک‌سو در تضاد با بخشی از سخنانش بود که بر ضرورت اتحاد میان همه جریان‌های سیاسی و حمایت از «وحدت کلمه» در برابر فشارهای خارجی تأکید داشت و از سوی دیگر معنای دیگرش آن بود که رئیس مجلس، کشورهای چین و روسیه را «رفیق» و مسئولان سابق جمهوری اسلامی را «نافرمان» می‌داند.

نطق قالیباف از این نظر بیانیه بدیعی بود که او را وارد گود جدال‌های رسانه‌ای و جناحی می‌کرد که اگرچه برای گروه‌های سیاسی بجاست اما فضای عمومی آن را برای یکی از سران قوا روانی داند.

انتقام سرهنگ از حقوقدان؟

اما به نظر می‌رسد یک سر داستان حمله به روحانی و ظریف، به مبارزات انتخاباتی او و روحانی و شکست او از رئیس‌جمهور اسبق برمی‌گردد. در روند تبلیغات انتخابات ۹۲، روحانی از موضع قالیباف در دیگر‌های کوی دانشگاه در سال ۸۲ روایت کرده بود و به‌رغم ناظران منجر به ضربه سنگینی به وجهه قالیباف شد.

در انتخابات ۹۶ هم وقتی قالیباف به کاندیدای پوششی ابراهیم رئیسی بود، حمله به روحانی را آغاز کرد اما بازهم روحانی مجاری کوی دانشگاه را یادآوری کرد و گفت قالیباف معتقد به «لوله‌کردن دانشجویان» در اعتراضات کوی بوده است.

این موارد به باور ناظران باعث کینه شخصی قالیباف از حسن روحانی شد و این تقابل در زمان ورود او به مجلس به‌سوز نیز پیدا بود. اما ظاهراً یک سر دیگر داستان به آنجا برمی‌گردد که قالیباف بین جریان پایداری و حاکمیت محصور شده است.

گاهی با جریان پایداری همراهی می‌کند و گاهی نیز باید نقش حاکمیت ایفا کند ولو اگر به مذاق طیف پایداری که اکثریت مجلس را تشکیل می‌دهد خوش نیاید. از این‌رو شاید قالیباف نطق خود علیه روحانی و ظریف را اقدام حساب‌شده‌ای تلقی می‌کرد که در عین اینکه می‌توانست دل پایداری‌هایی را با خود همراه کند به رقیب سابق نیز حمله‌ای کرده باشد.

با وجود این، به نظر نمی‌رسد محاسبات او درست از آب درآمده باشد. شاید حمله به روحانی و ظریف برای او دستاورد تاکتیکی و کوتاه‌مدتی به دنبال داشته باشد اما از چه‌پای غیرقابل اعتماد تصویر می‌کند که فاقد تفکر راهبردی در زمان امور کشور است و از این نظر نگاهش در درازمدت دچار تزلزل خواهد شد. در این میان به نظر می‌رسد مشاوران قالیباف در بیانیه پرحاشیه‌ای که او خواند اثرگذار بوده‌اند. اما قالیباف از این دست اشتباه محاسباتی کم نداشته است. یکی از بارزترین آنها زمانی بود که وقتی در مبارزات انتخابات ۹۶ مورد پرسش قرار گرفت، لیستی را با عنوان فهرست اموال و دارایی‌های خود منتشر کرد که در آن موجودی حساب خود را کمتر از ۳۰ میلیون تومان و موجودی حساب همسرش را کمتر از ۱۰ میلیون تومان توصیف می‌کرد. این اتفاق که پس از انتشار فهرست املاک نجومی در زمان شهرداری او در تهران رخ داد، واکنش‌های طوفانی در زمان داشت. بعدها هم با انتشار تصویر سفر خانواده او به ترکیه که به «سیسمونی‌گیت» معروف شد به شدت وجهه او را خدشه‌دار کرد. چنانکه در انتخابات مجلس دوازدهم با کمتر از ۵۰۰ هزار رای راهی بهارستان شد.

اشتباه محاسباتی دیگر قالیباف در انتخابات سال ۱۴۰۳ بود؛ زمانی که دختر محمدباقر قالیباف در قاب صداوسیما ظاهر شده بود تا تباری پدرش تبلیغات کند و به حواشی پیش آمده در خصوص سفر به ترکیه و خرید سیسمونی پاسخ دهد، اماحن نامناسب او بار دیگر نتیجه عکس داد و به تیر خدش، برای پدرش تبدیل شد.